

Aan de leden van de raad van de gemeente Waalwijk

brief nummer
behandeld door R. Roos
telefoonnummer 0416-683587
uw schrijven d.d. 9 januari 2012
uw kenmerk

e-mail rroos@waalwijk.nl
bijlage(n) -1-

verzonden

CONCEPT

onderwerp **Raadsinformatiebrief 06-12**
wijkgericht werken

Geachte leden van de raad,

In 2010 heeft de Rekenkamercommissie Waalwijk een rapport uitgebracht over wijkgericht werken. Belangrijke aanbeveling uit dat rapport was om te komen tot een samenhangend beleid. In de wetenschap dat er een raads werkgroep bezig was met de uitwerking van deze rapportage is vanwege de afstemming met de door ons College in te vullen bezuinigingstaakstellingen op wijkgericht werken met de werkgroep contact gezocht. De raads werkgroep heeft wethouder Potters daarbij uitdrukkelijk verzocht een eerste aanzet voor een visie op de toekomst van wijkgericht werken of – breder nog – een visie op de relatie burger – op te stellen en daarmee de dialoog met de raads werkgroep aan te gaan. Aan dit verzoek hebben wij graag voldaan. De in dat kader opgestelde notitie zenden wij parallel aan deze brief dan ook aan de raads werkgroep. Daarbij willen wij benadrukken dat de opgestelde notitie geen reeds door ons vastgestelde eindvisie is, maar een eerste blikrichting die verdere bespreking behoeft.

In de voorbije periode heeft u eveneens een tweetal bezuinigingstaakstellingen vastgesteld:

- Een bezuinigingstaakstelling ad € 157.000 per jaar vanaf 2012 op Wijkgericht Werken algemeen;
- Een bezuiniging van € 100.000 per jaar op de WOP's door een dito verlaging van de storting in de reserve Leefbaarheid met ingang van 2011.

In bijgevoegde nota zal worden weergegeven welke besluiten wij reeds hebben genomen om invulling te geven aan deze taakstellingen. Over inhoud van deze besluiten gaan wij uiteraard de komende tijd in communicatie met de Waalwijkse samenleving en de daarin bij dit onderwerp betrokken organisaties. Op deze manier wensen wij u echter als eerste over deze besluiten te informeren.

Wij vertrouwen er op u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,
HET COLLEGE VAN WAALWIJK,
de secretaris,
drs. A. de Wit

de burgemeester,
drs. A. M. P. Kleijngeld

1. De bezuinigingstaakstellingen

1.1 Inleiding

Door de gemeenteraad is een tweetal bezuinigingstaakstellingen vastgesteld:

- Een bezuinigingstaakstelling ad € 157.000 per jaar vanaf 2012 op Wijkgericht Werken algemeen;
- Een bezuiniging van € 100.000 per jaar op de WOP's door een dito verlaging van de storting in de reserve Leefbaarheid met ingang van 2011.

In dit deel zal worden weergegeven welke besluiten wij reeds hebben genomen om invulling te geven aan deze taakstellingen. Ter afsluiting van de paragraaf over invulling van de € 157.000 is een financieel resumé in meerjarenperspectief opgenomen.

a. Van wijktafel naar wijkbeurs

Huidige situatie

De wijktafel heeft op dit moment een drietal functies:

- het is een contactmoment tussen inwoners en Gemeente Waalwijk, waarbij informatie over de wijken uitgewisseld wordt;
- er wordt nagegaan of de afspraken uit de vorige wijktafel zijn nagekomen;
- er wordt een besluit genomen over de besteding van de wijkbudgetten.

Kijkend naar het huidige functioneren van de wijktafels kan geconstateerd worden dat:

- de wijktafel qua bereik beperkt blijft – en daarin afnemend is. Tegelijkertijd geldt dat de wijktafel voor die beperkte groep inwoners van waarde is;
- bestuurlijk waarde gehecht wordt aan de contactfunctie van de wijktafel;
- het toch nog veel over klachten blijft gaan;
- de wijkbudgetten vaak niet geheel besteed worden;
- van de wijktafel nauwelijks een activerende functie uitgaat;
- de wijktafel weinig dynamiek kent én vanuit zijn aard de neiging heeft vraagstukken bij de gemeente neer te leggen cq daar te houden!

Overweging

Eerder is geadviseerd "onze" instrumenten zoveel mogelijk aan te laten sluiten bij de leefwereld van onze inwoners. Zoals aangegeven wordt in deze wereld veel gebruik gemaakt van internet en social media. Dit laat echter onverlet dat een bepaalde groep inwoners vrijwel alleen via fysiek contact te bereiken is. Die behoefte bestaat ook bestuurlijk. Vanuit de doelstelling om meer verantwoordelijkheid bij bewoners te laten/brengen is de (frontale) aard van de wijktafel echter niet optimaal. Die aard leidt in de praktijk namelijk nog veelal tot "u vraagt, wij reageren".

Voorstel is daarom te komen *van wijktafel naar wijkbeurs*. De wijkbeurs beoogt de huidige rolverdeling – gemeente/instellingen zitten voor, inwoners luisteren/stellen vragen vanuit een primair passieve houding – te doorbreken. Dat is het essentiële verschil met de wijktafel. De wijkbeurs heeft het karakter van een markt/beursvloer. Iedereen kan vrij komen en gaan. Inwoners worden gestimuleerd vooral zaken met elkaar te doen. De meerwaarde voor burgers bestaat uit het hebben van een contactmoment met andere burgers en het kunnen bevragen van de aanwezige professionals op ondersteuning. Daarbij ligt het initiatief iedere keer bij die burgers. De gemeente brengt geen agenda in! Wel biedt de wijkbeurs de gemeente de gelegenheid plannen te presenteren. Dit doet zij echter op een dusdanige wijze dat niet-geïnteresseerden door kunnen gaan met de reguliere beursactiviteit. De wijkbudgetten worden niet via de wijkbeurs besteed. Het kan voor burgers wel een plek zijn om daarvoor draagvlak te creëren. Voor afhandeling van individuele klachten wordt doorverwezen naar het KCC. Wethouders/burgemeester hebben uiteraard de

mogelijkheid om aanwezig – en daarmee benaderbaar – te zijn. Zij hebben echter geen directe taak. De gemeente blijft de zaalhuur en de koffie betalen. Verder is het de bedoeling dat burgers de wijkbeurs steeds meer zelf gaan organiseren, inclusief het zorgen voor aanloop en het uitnodigen van professionals.

Besluit en bezuinigingsconsequentie

Besloten is in 2012 als pilot een wijktafel te vervangen door een wijkbeurs. Omdat de gemeente daarvoor geen uitnodigingen meer verstuurt, verslag maakt of presentaties voorbereidt, levert dit een lagere gemeentelijke inzet op. Deze krijgt qua bezuiniging echter vooral zijn beslag bij het onderdeel Ondersteuning (zie g) Het huidige budget voor de wijktafels (ca. € 6.000) dient vooralsnog overeind te blijven, omdat zaalhuur/koffie voor rekening van de gemeente blijven en we in 2012 starten met de vervanging van 1 wijktafel door een wijkbeurs.

a1. E-participatie en wijkbudgetten

Bovenstaand is aangegeven dat E-participatie voor het in contact treden met burgers – maar zeker ook voor het stimuleren van contact tussen burgers – perspectiefrijk is en tegelijkertijd ook vrijwel onontkoombaar. Voorstel is dan ook te starten met een pilot E-participatie. Voorgestelde kernmerken van de pilot zijn:

- interactieve website voor zowel het lanceren van en reageren op initiatieven van burgers op straatniveau als het direct kunnen melden en afhandelen van klachten aan/door de gemeente;
- aanvulling van de website met links naar social media als Twitter ten behoeve van discussie tussen burgers over door hen gelanceerde initiatieven;
- aanvulling van de website met een periodiek digitaal “spreekuur” door wethouders en burgemeester.

Het voordeel van de geschetste omgeving is dat burgers vanuit hun eigen systeem kennis kunnen nemen van elkaars initiatieven en contact met elkaar kunnen leggen. Burgers kunnen op deze manier ook draagvlak zoeken voor een beroep op het wijkbudget. Voor de gemeente heeft dit als voordeel dat het draagvlak ook te verifiëren is. Op de wijkbudgetten zal onderstaand nog teruggekomen worden. Klachten die nu nog via het KCC, de wijktafel of anderszins gemeld worden kunnen via de website rechtstreeks “geadresseerd” worden aan de juiste gemeentelijke afdeling. Deze afdeling kan daarop zelf contact leggen met de melder. De voortgang van de afhandeling is voor iedereen te volgen. Naast transparantie kan dit als voordeel hebben dat klachten minder dubbel gemeld worden, wat tot een lagere ambtelijke inzet zou moeten kunnen leiden.

Door diverse gemeenten (Leiden, Almere, Eindhoven, Schiedam, Hengelo) wordt op dit moment reeds gewerkt met dergelijke vormen van E-participatie. Regelmatig gehanteerde applicaties daarbij zijn www.verbeterdebuurt.nl en www.buitenbeter.nl. Deventer heeft via de Wijkkansenkaart een zelf ontwikkelde interactieve website. Alhoewel uitontwikkelingen nodig zijn, hoeft het wiel dus ook niet meer uitgevonden te worden.

Een huidige vorm van fysiek contact zijn ook de wijkkranten. Idee daarbij is dat deze door en voor wijkbewoners gemaakt worden. Alhoewel daarvan ook tot op zekere hoogte sprake van is, is tegelijkertijd ook de gemeentelijke ondersteuning aanzienlijk. De financiële bijdrage van opmaak, drukken en verspreiden per editie (bv. Waalwijk) per jaar bedraagt zo’n € 9.000. Daarnaast ontvangt iedere editie 75 uur personele ondersteuning per jaar via De Twern. Resumerend geeft dit niet het beeld dat de primaire draagkracht van de wijkkranten bij burgers ligt. Daarnaast geldt dat de nieuwswaarde van de krant beperkt is. Vanuit vergelijkbare overwegingen als bovenstaand is dan ook besloten de ondersteuning aan de wijkkranten te beëindigen en de opzet van wijkwebsites te faciliteren via eenmalige waarderingssubsidies.

a2. Wijkbudget

Huidige situatie

Voor wijkbudgetten is een bedrag beschikbaar van € 132.000. Dit budget is verdeeld over 3 deelgebieden en is toegekend naar rato van het aantal inwoners. Bewoners mogen ideeën aandragen voor besteding. Iedere wijkcoördinator (WCO) mag tot € 500 zelf beslissen; tot € 2500 wordt voorgelegd a/h wijkteam (gemeente, Cassade, politie en Mozaïek), voor bedragen boven € 2500 moet goedkeuring worden gevraagd aan de wijktafel. Indien vanuit het wijkbudget aanschaffingen – bijvoorbeeld speeltoestellen – worden gedaan met vervolgcosten – bijvoorbeeld onderhoud – dienen deze ook uit het wijkbudget betaald te worden. Voor wat betreft de besteding geldt dat er regelmatig sprake is van onderbestedingen.

Overwegingen

Het beschikbaar stellen van budget aan bewoners voor bewonersinitiatieven past helemaal in het verleggen van verantwoordelijkheid naar burgers. De constatering dat het budget niet volledig gebruikt wordt en dat slechts 9,4% van de geïnteresseerden in het kader van het RKC-onderzoek aangeeft ooit van het budget gebruik gemaakt te hebben is dan ook aanleiding tot een heroverweging. Aanname is dat de beperking van het gebruik wordt veroorzaakt door de omstandigheid dat het wijkbudget nog onvoldoende in het systeem van de burger zit. Veronderstelling is dat dit beter gaat lukken indien zowel de mogelijkheden van als de verzoeken om budget via de interactieve website gespeeld gaan worden. Vanuit het belang van diversiteit geldt daarbij overigens dat internet niet hét kanaal moet worden, maar een kanaal!

Stimulerend voor het gebruik van het wijkbudget is ook als de mogelijkheden toenemen. In dat kader is viertal maatregelen vastgesteld:

- het op termijn (zie paragraaf 4.3) toevoegen van € 29.186 p.j. vanuit het budget aandachtsbuurten;
- het verleggen van ca. € 17.000 p.j. vanaf 2013 van De Twern naar het wijkbudget voor inhuur opbouwwerk. Deze verschuiving past in het eerdere raadsbesluit over de Toekomst buurtwerk. Verschuiving maakt het voor burgers mogelijk zelf te bepalen of zij behoefte hebben aan opbouwwerk. Om e.e.a. beheersbaar te houden, wordt voorgesteld dit deel van het wijkbudget te oormerken voor opbouwwerk en te bepalen dat opbouwwerk alleen bij De Twern kan worden ingekocht door middel van door de gemeente uit te geven vouchers aan burgers;
- te bepalen dat alleen initiatieven met een "plus" ten opzichte van gemeentelijk beleid nog uit het wijkbudget betaald hoeven te worden. Om te voorkomen dat het wijkbudget dichtslibt met structurele lasten wordt tevens voorgesteld dat vervolgcosten niet meer ten laste van het wijkbudget komen. Initiatieven die o.b.v. de gemeentelijke subsidieregelingen zouden worden afgewezen, kunnen in dit voorstel ook niet meer ten laste van het wijkbudget komen;
- het maximaal toe te kennen bedrag – parallel aan de waarderingssubsidies – optrekken naar € 10.000.

Zoals eerder vermeld is besloten te stimuleren dat burgers via E-participatie steun zoeken voor hun initiatief. In reeds in gebruik zijnde applicaties kan deze steun ook digitaal zichtbaar worden en uiteraard blijven ook andere vormen van steunvergarig mogelijk. In alle situaties geldt dat de initiatiefnemers wordt verzocht contact op te nemen met de WCO over zowel de honorering als de wijze van uitbetalen. Honorering is nu nog bureaucratisch georganiseerd, soms met partijen die geen budget leveren en met een wijktafel die democratische legitimatie veronderstelt, maar het niet biedt. Mede vanwege de beperkte omvang van het totaalbudget – in de context van de gemeentebegroting – is besloten het beslismodel te vereenvoudigen. Als leidraad is daarbij gehanteerd de gemeentelijke regeling budgethouders en de spelregels bij waarderingssubsidies. Voor het beslismodel wijkbudget betekent dit dat is besloten:

- de WCO beslissingsbevoegdheid te geven tot € 10.000;
- te bepalen dat de WCO het College periodiek achteraf informeert;
- de ontvanger van het wijkbudget hoeft geen bestedingsverantwoording af te leggen. Wel wordt als tegenprestatie vastgelegd dat het succes van het idee op de interactieve website gedeeld wordt.

Tenslotte. Zoals vermeld is het wijkbudget nu opgedeeld in drie delen. Omdat burgerinitiatieven ook wijkoverstijgend kunnen zijn, is besloten deze verdeling niet meer te hanteren.

Besluit en bezuinigingsconsequenties

Besloten is de werkwijze rondom de wijkbudgetten opnieuw in te richten conform het gestelde bij overwegingen. Deze nieuwe manier van werken heeft geen bezuinigingsconsequentie, maar heeft wel gevolgen voor de werkwijze van de WCO.

b. Adoptiegroen

Huidige situatie

Adoptiegroen is een vorm van bewonersparticipatie, waarbij bewoners gemeentelijk groen onderhouden, met als meerwaarde dat zij zelf de plantenkeuze mogen bepalen. Bewoners dienen een aanvraag in bij de betreffende wijkcoördinator, die beoordeelt of en zo ja op welke wijze adoptiegroen mogelijk is. Indien akkoord, dan neemt de medewerker afdeling bedrijven die adoptiegroen begeleidt contact op met de aanvrager(s) over de uitwerking. Hij zorgt er vervolgens via een aannemer voor dat het betreffende stuk grond heringericht wordt of dat de bloembakken besteld en geplaatst worden. Tot slot krijgen de aanvragers een schriftelijke bevestiging van de gemaakte afspraken. We kennen per oktober 2011 ca. 75 succesvolle projecten, waarbij minimaal 3 personen per project bezig zijn met het onderhoud.

Overweging

Adoptiegroen is – in ieder geval kwantitatief – een succesvol project. Tegelijkertijd geldt dat de gemeentelijke ondersteuning substantieel is. Zeker bij een project waar met een laag risico verantwoordelijkheid overgeheveld kan worden naar burgers, verdient dit aanbeveling. Dit betekent dat de herinrichting door een aannemer in principe niet meer aan de orde is. Daarnaast geldt dat de wijkbudgetten zijn en worden opgehoogd, zodat een apart budget niet meer nodig is. De directe besparing daarmee bedraagt € 35.021. Initiatieven voor adoptiegroen zullen dan ook moeten worden meegenomen bij de keuzes voor besteding van het wijkbudget. Overigens zullen de kosten van het adoptiegroen naar verwachting fors dalen indien burgers zelf zorg moeten dragen voor de beplanting en aanleg in plaats van een aannemer. Vanuit het vertrekpunt dat de WGW-projecten dienen te worden geïntegreerd in de staande organisatie, kan adoptiegroen volledig door OBOR worden uitgevoerd. Inzet van het bureau WGW is hiermee niet langer nodig.

Besluit en bezuinigingsconsequentie

Besloten is het project te behouden maar beplanting en aanleg een verantwoordelijkheid van burgers te laten worden. Tevens is besloten het aparte budget voor adoptiegroen te laten vervallen, dus een bezuiniging van € 35.021. Besloten is de compensatie vanuit het wijkbudget te maximaleren op een bedrag per m².

c. Waarderingssubsidie bij buurtpreventie

Huidige situatie

Buurtpreventie is een bewonersinitiatief, waarbij burgers door een actieve opstelling een bijdrage leveren aan het bevorderen van de veiligheid en daarmee de leefbaarheid in de wijk. Het doel is dat bewoners, politie en gemeente er samen voor zorgen dat

dieven, inbrekers en vernielers minder gemakkelijk de kans krijgen hun slag te slaan. Dat kan door wat extra op te letten en wat meer betrokken te zijn bij de straat en buurt. Het budget buurtpreventie wordt aan het begin van ieder jaar verdeeld over de bestaande buurtpreventieteams (BPT's). Ieder team heeft op declaratiebasis dus jaarlijks de beschikking over een vast bedrag van € 300,00, bedoeld voor vergaderkosten, kopieerkosten e.d. Voor de opening van een nieuw BPT is max. € 250,00 beschikbaar, dit wordt betaald uit het wijkbudget. Daarnaast is er nog een bescheiden budget waarvoor gezamenlijke activiteiten uitgevoerd kunnen worden.

Overweging

Uit het Rkc-rapport blijkt dat BPT's de meest positieve invloed op betrokkenheid van bewoners bij hun leefomgeving hebben. Besloten is dan ook ondersteuning van het project te continueren. Het administratieve proces rondom de BPT's is op dit moment onnodig arbeidsintensief. Besloten is dan ook vanuit overwegingen van vertrouwen en een verlaging van de administratieve lasten het huidige declaratiesysteem te vervangen door een systeem van waarderingssubsidies. Concreet betekent dit dat ieder BPT eens per 4 jaar een waarderingssubsidiebeschikking krijgt van € 300 per jaar. Afrekening achteraf is niet aan de orde. Evenals de andere gemeentelijke subsidies kunnen deze waarderingssubsidies worden afgewerkt door de afdeling RSO.

Besluit en bezuinigingsconsequenties

Besloten is de ondersteuning van het project te continueren. Daarnaast is besloten i.p.v. vergoedingen achteraf op declaratiebasis meerjarige waarderingssubsidies verstrekken van € 300 per BPT per jaar. Alhoewel deze wijziging van de constructie niet direct tot een bezuiniging leidt, draagt zij wel bij aan verminderde ondersteuningsinzet van BWW.

d. Cofinanciering buurtbemiddeling

Huidige situatie

Buurtbemiddeling is een project, waarbij een aantal goed getrainde vrijwilligers uit Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik bemiddelt in huis-, tuin- en keukenconflicten tussen burens en wijkgroepen. Zij spelen niet voor rechter en vellen geen oordeel. Zij proberen de ruziënde partijen weer aan de praat te krijgen en hen zelf een oplossing te laten bedenken. Door samenwerking met gemeente Loon op Zand zijn de kosten voor het project verlaagd. Uit het project worden de kosten van de coördinator buurtbemiddeling en de opleidingen van de vrijwilligers betaald. Het project wordt mogelijk gemaakt door co-financiering van de gemeenten Loon op Zand en Waalwijk. De Waalwijkse bijdrage bedraagt € 16.600.

Overweging

Buurtbemiddeling wordt grotendeels uitgevoerd door vrijwilligers. Zij lossen in een aantal gevallen conflictsituaties op of creëren in ieder geval wederzijds begrip. Het project past aldus in de doelstelling om meer verantwoordelijkheid bij burgers te leggen. De Waalwijkse afnemers van het project zijn naast de gemeente; Cassade, Slagenland en de politie. In minimaal 50% van de situaties komt het initiatief niet van de gemeente. De gemeente financiert daarentegen wel 100%. Voorgesteld wordt deze bijdrage terug te brengen naar 50% per 1 september 2012. Opgemerkt dient te worden dat de financiering vanuit de andere afnemers niet waarschijnlijk is. De politie heeft aangegeven sowieso geen middelen vrij te kunnen maken en Casade geeft aan alleen mee te willen doen als de andere partners dat ook doen.

Besluit en bezuinigingsconsequentie

Besloten is de ondersteuning van het project terug te brengen naar 50%. Dit geeft een structurele bezuiniging van € 8300 per jaar. Aangezien besloten is de lagere bijdrage vanaf 1 september 2012 in te laten gaan levert dit in 2012 nog maar een bezuiniging van € 2700 op.

e. Coördinator gebiedsgericht werken

Situatie

De werkzaamheden van de coördinator richten met name op onderstaande taken:

- de PIOFA-taken als leidinggevende
- organisatiebrede stimulator/bewaker wijkgericht werken
- ontwikkelen van instrumenten WGW
- opstellen van (jaarprogramma's) WOP en DOP

Overweging

Zoals reeds eerder geconstateerd kunnen de managementuren vervallen. Daarnaast geldt dat de gemeente door én aansluiting te zoeken bij de leefwereld van burgers én meer verantwoordelijkheid bij burgers te laten, minder inzet gepleegd behoeft te worden op instrumentontwikkeling. Het succesvol naast de inwoners gaan staan dient vooral van de wijkcoördinatoren te gaan komen. Het beschikken over daarbij behorende professionele vaardigheden vormt daarbij – veel meer dan het hebben van een pakket aan vooraf bedachte instrumenten – de succesfactor!

Aanbeveling van de Rkc is om de benaderingswijze achter WGW door te voeren in alle beleidsvormende activiteiten van de gemeente. Mede vanuit deze aanbeveling is het uitgangspunt geformuleerd dat de gehele nieuwe organisatie zelf verantwoordelijk is voor de nieuwe wijze van werken. Daarmee vervalt de taak van de coördinator WGW als organisatiebrede stimulator/bewaker. Die taak komt toe aan het lijnmanagement.

Met het bovenstaande vervallen de taken van een fulltime coördinator. Evenwel is er het besef dat aansluiting blijven vinden bij de leefwereld van burgers op momenten vraagt om visie- of methodiekontwikkeling. Vertrekpunt is dat deze in ieder geval in het ontwikkelcluster van de afdeling RSO aanwezig is. Zeer specifieke kennis op de inzet van bijvoorbeeld internet/social media zal echter van buiten moeten komen.

Besluit en bezuinigingsconsequenties

Besloten is de functie van coördinator wijkgericht werken op te heffen. Daarnaast is besloten om vanuit de directe personeelskosten voor deze coördinator (€ 76.873) een jaarlijks bedrag van € 15.000 beschikbaar te houden voor de inhuur van specifieke externe deskundigheid. Resteert een bezuinigingsoptie van € 61.873.

f. Wijkcoördinatoren

Situatieschets

De werkzaamheden van de drie fulltime wijkcoördinatoren richten zich met name op onderstaande taken:

- zorgen voor afstemming projecten in overleg met collega's en andere partners;
- zorgen dat gemeentelijke projecten met de juiste inspraak van bewoners tot stand komen. De afdeling OBOR is daarbij de grootste afnemer;
- zorgen voor financiële afstemming bij projecten van BWW;
- coördineren van de uitvoering van de wijkontwikkelingsplannen (WOP)
- doorgeleiden en/of afhandelen van vragen ("vlot trekken");
- ondersteuning en stimulering van bewonersinitiatieven, zowel op fysiek als sociaal niveau;
- contactpersoon voor alle organisaties en bewonersgroepen;
- het voorzitten van vergaderingen, zoals wijktafels, wijkteams en bewonersbijeenkomsten (ook van andere afdelingen);
- coördineren van wijkteams en wijktafels.

Overwegingen

Met het vervallen van de functies van coördinator WGW en de ondersteuningsfunctie (zie g) geldt dat het "van de wijkcoördinatoren moet komen". De wco heeft in de

toekomst geen standaardpakket aan vooraf bedachte instrumenten meer en ook qua ondersteuning (zie onder f) kan de wco niet meer leunen op de medewerker gebiedsgericht werken.

Vanuit de voorgestane andere rolverdeling tussen burger en gemeente dient de opdracht van de wco wel doorontwikkeld te worden. Wat opvalt is dat de wco nu nog te vaak taken van de staande organisatie overneemt/-krijgt. Vanuit de ambitie de burger optimaal te bedienen verklaarbaar. Het past echter niet binnen het uitgangspunt dat de staande organisatie de nieuwe werkwijze tot de zijne moet maken. Daarnaast valt op dat de wco nog te veel een doener is. De wco's doen bijvoorbeeld opbouwwerk taken van De Twern of men doet uitvoerend mee met de organisatie van bewonersactiviteiten. Drijfveer bij deze doe-taken is de opdracht bewoners te activeren. Eerder is echter geconstateerd dat gemeentelijke activering van burgers mrendeels een illusie is! Wat wel haalbaar is, is dat de wco activiteit de weg wijst. Dat past ook binnen de gedachte uit het coalitieakkoord dat de gemeente coöperatief is. Voorgesteld wordt dan ook de taak "*activiteit de weg wijzen*" als voornaamste taak van de wco te benoemen. De toestemming tot handelen moet daarbij van burgers komen.

De rol van de wco's begint en eindigt daarbij bij de muur van het gemeentehuis. Begint omdat de wco vooral vanuit buiten moet werken en naast de burgers moet gaan staan. Daarbij heeft hij vooral als taak burgers van informatie te voorzien; met wie kun je (betrouwbaar) samenwerken, wat is het (gemeentelijk) beleid en welke ondersteuning is beschikbaar. Deze taak tot informatieverrijking oefent de wco zeker ook uit bij het voorgestelde digitale instrumentarium. Heel concreet checkt hij daarnaast of het op internet aangegeven draagvlak voor besteding van het wijkbudget ook daadwerkelijk aanwezig is, beslist hij over toekenning van het wijkbudget en maakt hij met burgers afspraken over de vorm van "uitbetaling" van het wijkbudget. De rol van de wco eindigt bij de muur van het gemeentehuis. De wco zorgt als antenne voor de gemeente wel dat de signalen van buiten naar binnen komen. Daarbij wijst de WCO – conform de handelwijze van de netwerkregisseurs – ook een trekker aan. Deze trekker informeert de WCO ook over de voortgang maar blijft zelf verantwoordelijk voor de afdoening, inclusief het burgercontact. Vanuit de ervaring dat de staande organisatie burgercontact veelal "eng" vindt, is dit wel een risico. Om als totale gemeentelijke organisatie echter de stap opzij naast bewoners te kunnen maken is deze overname van verantwoordelijkheid door de staande organisatie van de WCO echter wel nodig. Een constatering die past in de aanbeveling van de RKC dat de gedachte achter wijkgericht werken verbreed moet worden naar de gehele gemeentelijke organisatie.

Besluit

Besloten is de drie bestaande functies als wco te handhaven. Tevens is besloten deze functies door te laten ontwikkelen zoals bovenstaand beschreven.

g. Verminderen ondersteuning

Situatie

De afdeling beschikt over een medewerker gebiedsgericht werken. Vanuit deze functie wordt een breed pakket aan ondersteunende taken voor de afdeling geleverd. De belangrijkste zijn:

- administratieve en secretariële ondersteuning wijkcoördinatoren en coördinator WGW
- correspondentie/administratie adoptiegroen
- budgetbeheerder
- mede voorbereiden wijktafels
- bijhouden website.

Overweging

Zoals aangegeven wordt voorgesteld de drie wijkcoördinatoren te handhaven. Evenals elders in de organisatie dienen deze echter zelf hun correspondentie etc. te gaan verzorgen. Daarnaast is voorgesteld de functie van coördinator te laten vervallen, zodat ook die ondersteuning kan komen te vervallen. Het bureau als zelfstandige organisatie-eenheid komt niet terug in de nieuwe organisatie, zodat een aparte ondersteuner voor het bureau vanaf 2012 niet meer aan de orde is. Het aan de wijkcoördinatoren gerelateerde werk "lift" daarbij mee in de afdeling LVH, inclusief het mede gebruik van de management secretaresse(s).

De gemeentelijke ondersteuning bij het adoptiegroen wordt minder. Vanuit het uitgangspunt dat de staande organisatie de voorgestane wijze van werken moet overnemen, dient de nog beperkte gemeentelijke ondersteuning bij adoptiegroen geleverd te worden door de afdeling OBOR. De bijdrage aan de Buurtpreventieteams zal gaan verlopen als waarderingssubsidie. De afdeling RSO zal als centrale subsidiebehandelaar voor deze taak moeten zorgdragen.

Vanuit het neerleggen van verantwoordelijkheid bij burgers bestaat het voornemen de wijktafels te transformeren tot wijkbeurzen. De voorbereidende rol van de gemeente kan hiermee merendeels komen te vervallen. Vanuit deze zelfde rolverdeling past het tevens om eventuele wijkwebsites door burgers zelf te laten opzetten/verzorgen. Nog overwogen kan worden of en hoe de gemeente burgers ondersteunt bij de opzet.

Besluit en bezuinigingsconsequenties

Resumerend bestaat er geen voedingsbodem voor het nog handhaven van een aparte ondersteuningsfunctie. Besloten is dan ook de functie van medewerker gebiedsgericht werken te laten vervallen. Dit levert een bezuiniging van € 40.882.

h. Algemeen budget BGW

Door te werken langs de nieuwe uitgangspunten, maar ook door via wijkgericht werken niet te "regelen" wat volgens het reguliere beleid niet mogelijk is, kan gekomen worden tot een 25%-verlaging van het algemeen budget Bureau Wijkgericht Werken. Dit levert een bezuiniging op van € 7700.

i. Netwerkregie

Situatie

Sinds enkele jaren beschikken wij over 1,53 fte netwerkregie. Daarvan 1 fte voor openbare orde en 0,53 fte voor sociaal. De directe personeelskosten daarvan bedragen

€ 77.029 respectievelijk € 34.834. Met deze formatie is netwerkregie in de voorbije periode stevig weggezet. In vergelijking met andere gemeenten lijkt 1,53 FTE redelijk ruim aan de maat. Deze relatieve ruimheid heeft er aan bijgedragen dat de netwerkregisseurs naast de bedachte procesrol in situaties ook mee zijn gaan doen aan beleidsontwikkeling en –uitvoering. Overname van taken van de staande gemeentelijke organisaties en van (gesubsidieerde) instellingen is daarbij aan de orde geweest.

Overwegingen

Eerder is aangegeven dat veiligheid en de zorg voor de meest kwetsbaren, door ons wordt gezien als een gemeentelijke kerntaak. Het feit dat dit bij uitstek de domeinen zijn van netwerkregie legitimeert de gemeentelijke inzet op dit onderdeel. Ander uitgangspunt is echter dat de gemeentelijke organisatie niet te veel in de uitvoering moet gaan staan. De gemeentelijke context – gericht op verantwoording – blijkt daarvoor keer-op-keer – niet de juiste te zijn. Conclusie is dan ook dat het oppakken

van de zuivere netwerk (proces) rol/positie het meest passend is bij de gemeentelijke organisatie. Het daarbij ontstane inzicht vanuit de praktijk is dat het "alleen" oppakken van die rol het – met inachtneming van een overgangperiode – mogelijk maakt te volstaan met 1 FTE netwerkregie. Uiteraard betekent dit dat de uitvoering vrijwel geheel overgelaten moet worden aan de (gesubsidieerde) instellingen. Alhoewel de kracht van netwerkregie het risico op niet (adequaat) handelen daarbij zoveel mogelijk moet beperken, blijft dit risico aanwezig. Dit risico zal worden benoemd én gecommuniceerd. Het past immers in het geschetste beeld van de beperkt maakbare samenleving en de overtuiging dat de gemeente dus simpelweg niet verantwoordelijk kan zijn voor alle dingen die misgaan!

Overigens spelen bij netwerkregie ook nog overwegingen van andere aard die aandacht verdienen. Het gaat hierbij om het feit dat vanuit de formatie netwerkregie ook invulling wordt gegeven aan de gemeentelijke operationele taken bij de rampenbestrijding. Daarnaast geldt dat de verwachte toekomstige aansluiting bij het Veiligheidshuis waarschijnlijk vraagt om gemeentelijke inzet. Indien terug gegaan wordt na 1 fte netwerkregie zal deze mogelijke nieuwe taak elders moeten worden ondergebracht.

Besluit en bezuinigingsconsequenties

Resumerend wordt voorgesteld per 1 januari 2013 1 FTE functie netwerkregisseur te handhaven. Resultaat hiervan is een bezuiniging ad € 34.834 per 2013.

j. Budget aandachtsbuurten

Situatieschets

Vanuit het verleden resteert nog een apart budget van € 39.186 voor de inzet op aandachtsbuurten. De besteding van het budget is de afgelopen jaren afgenomen en er is in diezelfde tijd geen uitgebreid leefbaarheidsonderzoek gehouden, op basis waarvan destijds de aandachtsbuurten benoemd zijn.

Overwegingen

Opdracht is om de taakstelling van € 157.000 bezuiniging per 1 januari 2012 ook per die datum te halen. Feit is echter dat een deel van de bezuinigingsopties – met name personeelskosten – niet per per 1 januari a.s. vrij kunnen vallen. Vanwege het feit dat het budget aandachtsbuurten toch nauwelijks meer wordt ingezet, wordt voorgesteld dit budget vooralsnog in te zetten voor het afdekken van deze frictiekosten. Voor dit moment wordt er van uitgegaan dat dit tot en met 2014 nodig is. Vanaf het moment dat deze inzet niet meer nodig is, wordt zo'n 25% (€ 10.000) van het budget ingeboekt op de taakstelling en het restant overgeheveld naar de wijkbudgetten.

Besluit en bezuinigingsconsequenties

Besloten is om:

- het budget aandachtsbuurten in te zetten voor het afdekken van de frictiekosten als gevolg van het opheffen van de functies coördinator WGW en ondersteuner;
- vanaf het moment dat dit niet meer nodig is € 10.000 in te boeken als bezuiniging en het restant ad € 29.186 toe te voegen aan de wijkbudgetten.

1.2 Een financieel meerjarenperspectief

Bovenstaande besluiten zijn onderstaand in een financieel meerjarenperspectief tot en met 2017 geplaatst. Dit meerjarenperspectief is gebaseerd op een aantal aannames:

- Dat de salariskosten van de functies coördinator wijkgericht werken en ondersteuner eerst vanaf 2015 geheel komen te vervallen.
- Dat eerst na het vervallen van de salariskosten van de coördinator een budget vrijgemaakt wordt voor de inhuur van externe expertise.
- Dat de kosten voor 1,5 in plaats van 1 fte netwerkregie vanaf 2013 wegvallen.

- Dat het budget aandachtsbuurten in zijn geheel (€ 39.186) per 2012 wordt ingezet voor realisatie van de bezuinigingstaakstelling. Dat pas vanaf 2015 een deel (€ 10.000) wordt toegevoegd aan de wijkbudgetten.
- Dat de verlaging van de overige budgetten (algemeen budget wijk- en buurtbeheer, adoptiegroen en buurtbemiddeling) reeds in 2012 geëffectueerd wordt.

De taakstelling is € 157.000 per jaar. Voorgesteld wordt het aanvankelijke tekort in de jaren 2012, 2013 en 2014 voor te financieren uit de reserve Leefbaarheid.

Realisatie taakstellende bezuiniging wijkgerichtwerken

Taakstelling structureel vanaf 2012 € 157.000

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Taakstelling	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000	€ 157.000
Personele ombuigingen						
Vervallen functie coördinator gebiedsgericht werken	-€ 76.873	-€ 76.873	-€ 76.873	-€ 76.873	-€ 76.873	-€ 76.873
Per 1-1-2012 bovenformatief coördinator gebiedsgerichtwerken	€ 76.873	€ 76.873	€ 76.873			
Inhuur expertise				€ 15.000	€ 15.000	€ 15.000
Vermindering ondersteuning (volledige formatie schrappen)	-€ 40.882	-€ 40.882	-€ 40.882	-€ 40.882	-€ 40.882	-€ 40.882
Per 1-1-2012 bovenformatief ondersteuning	€ 40.882	€ 40.882	€ 40.882			
Vervallen salaris regisseur maatschappelijke ontwikkeling		-€ 34.834	-€ 34.834	-€ 34.834	-€ 34.834	-€ 34.834
Werkbudgetten						
Algemeen budget BGW	-€ 7.700	-€ 7.700	-€ 7.700	-€ 7.700	-€ 7.700	-€ 7.700
Aandachtsbuurten	-€ 39.186	-€ 39.186	-€ 39.186	-€ 10.000	-€ 10.000	-€ 10.000
Vervallen budget adoptiegroen	-€ 35.021	-€ 35.021	-€ 35.021	-€ 35.021	-€ 35.021	-€ 35.021
Buurtbemiddeling, bijdrage Casade	-€ 2.700	-€ 8.300	-€ 8.300	-€ 8.300	-€ 8.300	-€ 8.300
Totaal ombuigingen	-€ 84.607	-€ 125.041	-€ 125.041	-€ 198.610	-€ 198.610	-€ 198.610
Nog te realiseren	€ 72.393	€ 31.959	€ 31.959	-€ 41.610	-€ 41.610	-€ 41.610
In overgangperiode:						
Periode 2012 t/m 2014 t.l.v. reserve leefbaarheid	€ 72.393	€ 31.959	€ 31.959	€ 0	€ 0	€ 0
Storting in reserve leefbaarheid	€ 0	€ 0	€ 0	-€ 41.610	-€ 41.610	-€ 41.610

Totale onttrekking reserve leefbaarheid

€ 136.311

Totale storting in reserve leefbaarheid

-€ 124.830

€ 11.481 netto onttrekking

1.3 De wijk- en dorpsontwikkelingsplannen

De Rkc heeft geconstateerd dat de WOP's tot een doel in zichzelf zijn geworden. De WOP's zijn naar de mening van de Rkc niet meer verbonden met de doelen van wijkgericht werken. De Rkc constateert dat de nadruk ligt op de plannen zelf en niet

meer op de impact ervan richting WGW. Ook op dit moment terugkijkend naar de praktijk van de WOP's kan deze conclusie worden gedeeld.

Een belangrijk doel van WGW in relatie tot de WOP's is het vergroten van de bewonersbetrokkenheid. De praktijk laat op dit onderdeel een divers beeld zien. In Waspik heeft het WOP – zeker voor een select gezelschap – gezorgd voor een toename van de bewonersbetrokkenheid. In Baardwijk daarentegen – waar zelf geen WOP van de grond is gekomen – is van een toename als gevolg van een WOP geen sprake. Uit het onderzoek van de Rkc tenslotte komt naar voren dat 11,6% van de aldaar geënquêteerden van mening is dat de bewonersbetrokkenheid is toegenomen als gevolg van de WOP's.

Wat – ondanks de zeker ook aanwezige positieve effecten – resteert is een beeld dat burgers via de WOP's hun wensen vooral bij de gemeente kunnen neerleggen. De gemeente vervolgens honoreerde deze ruimhartig. Voorbeelden daarvan zijn:

- weer laten openmaken v/d Spoorloot (€ 5.000);
- inventarisatie wensen van kinderen/ouders over speelvoorzieningen (€ 10.000);
- laten verwijderen graffiti (€ 25.000).

Bewonersbetrokkenheid werd op deze manier met de WOP's vooral vergroot aan de input-zijde. Bewoners zijn anders gezegd actiever geworden in het deponeren van hun wensen. Een "diepere" vorm van bewonersbetrokkenheid – het mee uitvoering/invulling geven aan eigen wensen en het zelf mobiliseren van de daarvoor noodzakelijke middelen – is echter veel minder van de grond gekomen. De bijdrage van de WOP's aan het vergroten van de bewonersbetrokkenheid is hiermee beperkt. Onbedoeld neveneffect is daarnaast geweest dat de WOP's met regelmaat mogelijk hebben gemaakt wat volgens het staande beleid niet mogelijk was en/of wat wellicht binnen dit staande beleid had moeten worden afgewogen. Voorbeelden hiervan zijn:

- beter schoonmaken en vegen centrum na sluitingstijd (€ 12.500);
- realiseren pannaveldjes en fitnesspoint (€ 44.000);
- verbeteren bestrating Vrijhoeve (€ 20.000).

Gevolg van dit neveneffect is shopgedrag en een onduidelijk beeld van waar de gemeente voor staat. Veel belangrijker echter nog is dat de WOP's als direct gevolg van dit effect nauwelijks invloed hebben gehad op het adaptiever worden voor burgerinitiatieven en de vaardigheid om in dialoog met die burger te treden.

1.3.1 Besluit en consequenties

Het bovenstaande roept de vraag op "hoe nu verder met de WOP's?" In de voorbije periode is het beeld van WGW in belangrijke mate gevormd door de WOP's. Ook de inzet van de medewerkers WGW is voor een substantieel deel gericht op de WOP's.

Besloten is dit gewicht van de WOP's af te halen. Het toebedelen van een overgewicht aan de WOP's past namelijk niet in de aanbeveling om vanuit aansluiting bij burgers te kiezen voor diversiteit. Tevens is besloten het initiatief en de keuze voor eventuele WOP's te verleggen naar de burgers. Concreet betekent dit dat de gemeente niet meer het initiatief neemt en ook letterlijk niet meer schrijft aan de WOP's. Voor burgers betekent het dat de acceptatie en realisatie van hun WOP-wensen primair door henzelf georganiseerd dient te worden. Faciliterend biedt de gemeente daarbij de wijktafel/-beurs, internet en social media.

Besloten is bovenstaande beweging te ondersteunen door het niet langer beschikbaar stellen van een apart budget voor de WOP's. Initiatieven voortkomend uit een door burgers opgesteld WOP dienen aldus betaald te worden uit het wijkbudget en/of bestaande gemeentelijke middelen. Effect van het voorgaande is dat bestedingen voor zover zij drukken op het wijkbudget mee moeten lopen in het daarvoor vastgestelde

beslismodel. Voor zover er een beroep gedaan wordt op reguliere gemeentelijke middelen betekent het dat de wensen van burgers daarmee vanzelf in dialoog komen.

Voorgesteld wordt het bovenstaande van toepassing te verklaren op eventuele nieuwe WOP's. Concreet betekent dit dat het WOP Sprang-Capelle voor wat betreft de fysieke ingrepen nog een beroep kan doen op het daarvoor begrote budget, zijnde € 519.000 (gemiddelde kapitaallast van € 37.500). Om te voorkomen dat de reserve Leefbaarheid daarmee negatief wordt dient deze jaarlijks aangevuld te worden met een bedrag van € 27.000 vanaf 2013. In lijn van hetgeen eerder is besloten is bepaald dit bedrag jaarlijks te onttrekken aan de totale (verhoogde) wijkbudgetten. Feitelijk gezien betekent het bovenstaande dat ook invulling gegeven kan worden aan de structurele bezuinigingstaakstelling bij de WOP's ad € 100.000.